

שאלות חזרה + תשובות דף מ.

1. מה אמר רב דימי בשם ר"י? מי שאמר בשעת מיתתו פלונית שפחתי אל ישתעבדו בה לאחר מותי כופין את היורשים וכותבין לה גט שחרור.
2. כיצד הסברנו את הלשון "אל ישתעבדו" בתחילה? שיוצאת לחירות - פוקע קנין ממון. (ולכן כופין שיתן על קנין האיסור)
3. כיצד הבינו רב אמי ורב אסי את הלשון "אל ישתעבדו" ומה הקשו לר"י? הם הבינו שהכוונה שלא יטריח אותה בעבודות קשות אבל לא שישחרר אותה, ולכן הקשו מדוע יש לכפות לשחררה הרי נשארו בה הקניינים ורק אסור להטריח אותה בעבודות, אבל יש תועלת שיכולה להוליד ולדות.
4. מה אמר שמואל בר יהודה בשם ר"י? ומה טעמו? מי שאמר בשעת מיתתו פלונית שפחתי קורת רוח עליה לי יעשה לה קורת רוח כופין את היורשין ועושין לה קורת רוח. משום שמצוה לקיים דברי המת.
5. מה הכוונה לפי רש"י שעושין לה קורת רוח? שאפילו אומרת שאין לך קורת רוח אלא בשחרור נותן לה גט שחרור.
6. איזה הלכה אמר אמימר? ומה טעמו? המפקיר עבדו אותו עבד אין לו תקנה. כיון שפקע קנין ממון על ידי ההפקר, ולא ניתן להפקיע קנין איסור לחוד לכן אין לו תקנה אף בשטר.
7. מה הקשה רב אשי על דבריו? הרי אמר עולא בשם רבי יוחנן וכן רב חייא בר אבין בשם רב אחד שהפיקר ואחד שהקדיש יצא לחירות וצריך גט שחרור. רואים שניתן לתת גט שחרור אף שנשאר רק קנין איסור.
8. מה תירץ אמימר על קושיית רב אשי? כתוב שצריך לתת גט שחרור אבל אין לו תקנה - הוא לא יכול.
9. איזה הלכה אמר אמימר (באיכא דאמרי) ומה טעמו? המפקיר עבדו ומת אותו העבד אין לו תקנה. משום שגופו לא קנוי לו שהרי פקע קנין ממון על ידי ההפקר ונשאר רק קנין האיסור וקנין איסור לא ניתן להפיקר לבניו. ולכן אין לו תקנה.
10. מה הקשה לו רב אשי? הרי למדנו לעיל שרב דימי אמר בשם ר' יוחנן שאדם אמר בשעת מיתתו פלונית שפחתי אל ישתעבדו בה לאחר מותי כופין את היורשים וכותבין לה גט שחרור. משמע שהיורשים יורשים את השפחה אף שיש בה רק קנין איסור ואיך אמר אמימר שלא ניתן להוריש קנין איסור?
11. ומה תירץ אמימר? מה שרב דימי אמר בשם ר"י זהו טעות שלא אמר בלשון שחרור כמו שהקשו רב אמי ורב אסי.
12. אעפ"כ מה ניתן לדייק מדברי רב דימי? שאם באמת היה אומר בלשון שחרור באמת היה מועיל.
13. מה אמימר תירץ? שהוא סובר כרב שמואל בר יהודה שהביא את שמועתו של ר"י על עניין קורת רוח וממילא אין לך דיוק. (ומעולם ר"י לא אמר כדברי רב דימי)
14. מה הבדל בין אמימר הראשון לאיכא דאמרי של אמימר הראשון סובר שאף הבעלים לא יכול לשחרר מעוכב גט שחרור, והאיכא דאמרי סובר שהבעלים יכול לשחרר מעוכב גט שחרור אבל לא ניתן להוריש קנין איסור בלבד.
15. במה נחלקו תוס' ד"ה "אותו" ורש"י? רש"י - אין לו תקנה לא בבת חורין ולא בשפחה. ותוס' - אין לו תקנה בבת חורין אבל שרי בשפחה.

הוו - היו.	ה"ג - הכי גרסינן.	אנא - אני.
פריכנן - הקשו/ פרכו.	לעיל - לפני/למעלה.	איסורא - איסור.
ממונא - ממון.	קונטרס - רש"י.	גביה - אצלו.
אתא - בא.	פליגי - חולק.	בריה - בנו.
קורת רוח - נחת.	מצי - יכול.	מורית - מוריש.
אמאי - מדוע.	גופיה - גופו.	הא - הרי.

16. מה הראיה הראשונה של התוס' לשיטתו? לעיל לח. אמר ר"י עבד שברח מבית האסורים יוצא לחירות ולא עוד אלא שכופין את רבו לתת לו גט שחרור. לפי רש"י שאסור בשניהם מה חידש ר"י הרי זו משנה מפורשת לגבי חצי חצי, אלא חייבים לומר שמותר בשפחה ואפילו הכי כופין.
17. כיצד ניישב את שיטת רש"י? (א) גרש ירחים - מעוכב יכול להתחתן עם מעוכבת אבל חצי חצי לא... (ב) פני - שם הוא ברח וממילא הוא גרם היה הוה אמינא שלא נכפה קמ"ל... (ג) תנובת יהודה, מעוכב גט יכא למכור עצמו בחזרה וממילא יש לו תקנה לחזור להיות אם שפחה... (ד) מהר"ם שיק - חצי חצי כופין פני החירות שבו, אבל במעוכב אינו מצוה על פריה ורביה נאמר שלא כופין קמ"ל... (ה) חתם סופר - אליהו דמשנה ראשונה שאין כופין בחצי חצי, אפילו הכי במעוכב כופין, והחילוק הוא שכופין על מידת סדום שהרי אדונו לא מפסיד כלום.
18. ראינו שלהלכה בתשובת הרדב"ז ח"ב סימן תקצב - פסק כתוס', וכן הגר"א אבן העזר סימן ד' אות 19. למדנו שיש כמה ספיקות בדינו של מעוכב גט שחרור: וכן את צדדי הספק.
20. כגון: (א) האם חייב בקנס? (ב) האם חייב בראייה? (ג) האם אוכל בתרומה? (ג) האם יכול למכור עצמו חזרה? (ד) האם חייב במצוות כמו אישה או כמו איש? (ה) האם כל מעוכב כופין אותו לשחררו?